

Asumisen aamu: "Lapsi tuli – perheen talous uusiksi?"

Olli Kärkkäinen, Yksityistalouden ekonomisti
22.3.2019

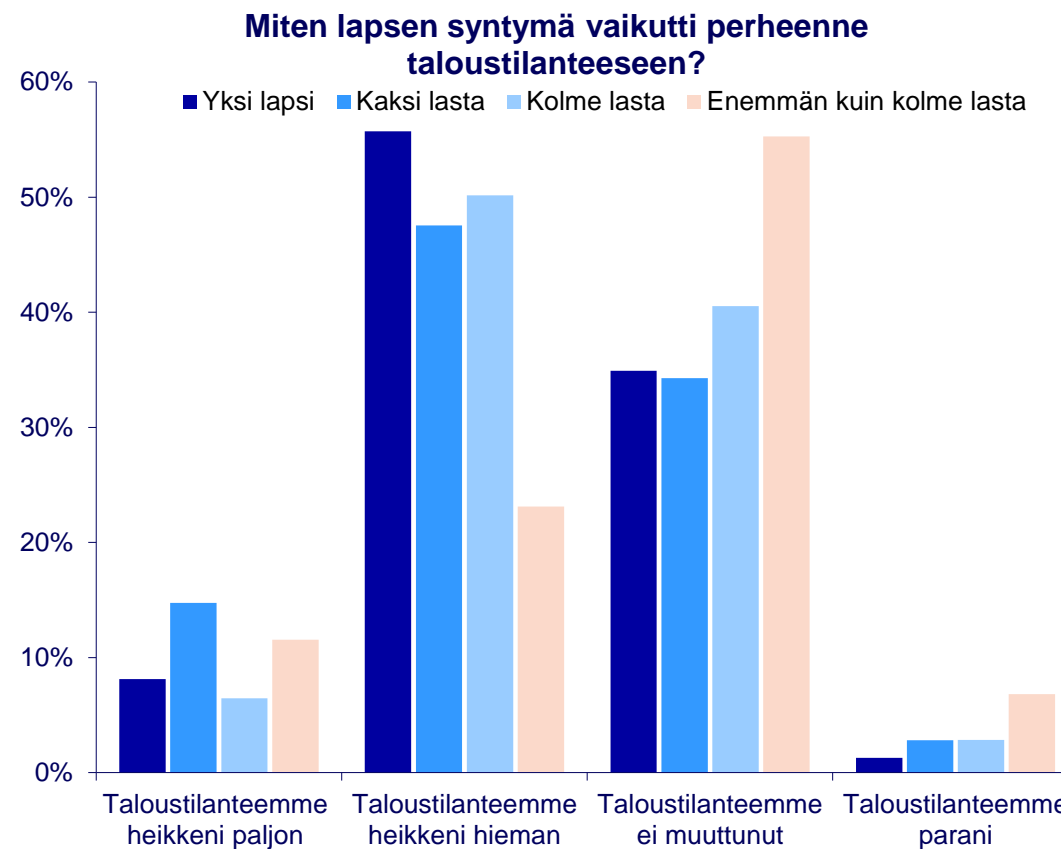
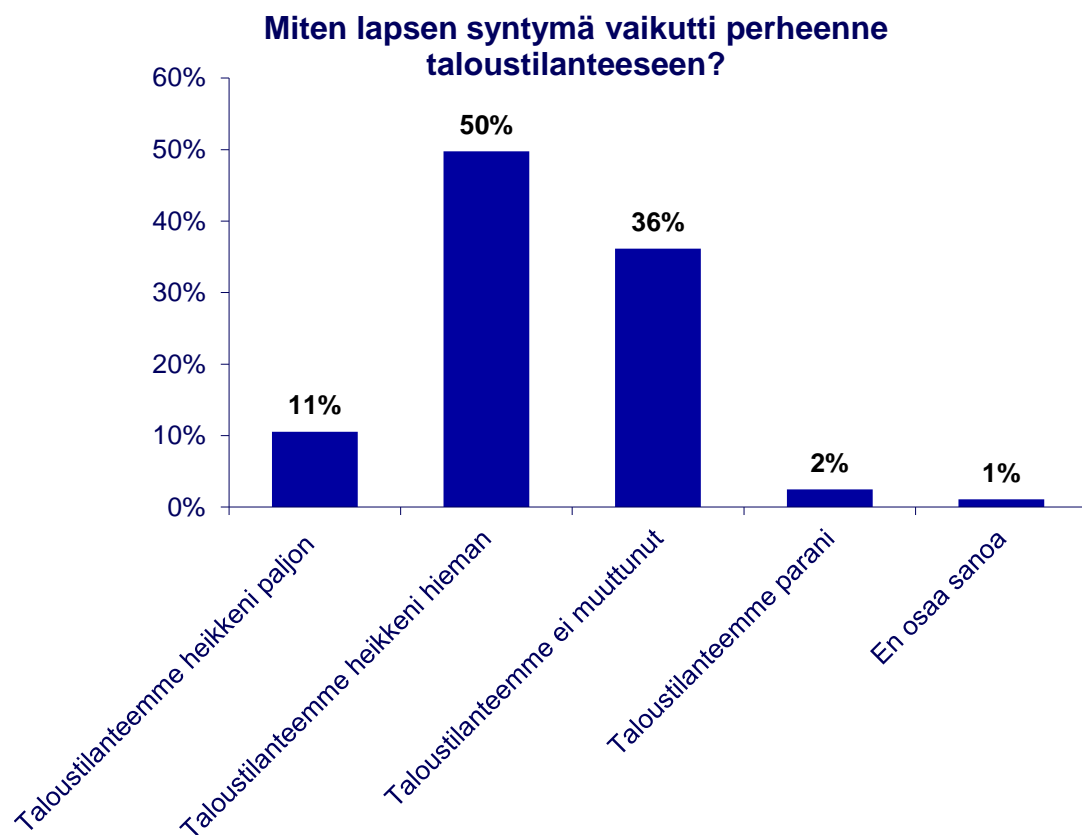

Lapsiperhekyselyn tuloksia

Otos: Perheet, joissa on alle 6-vuotiaita lapsia

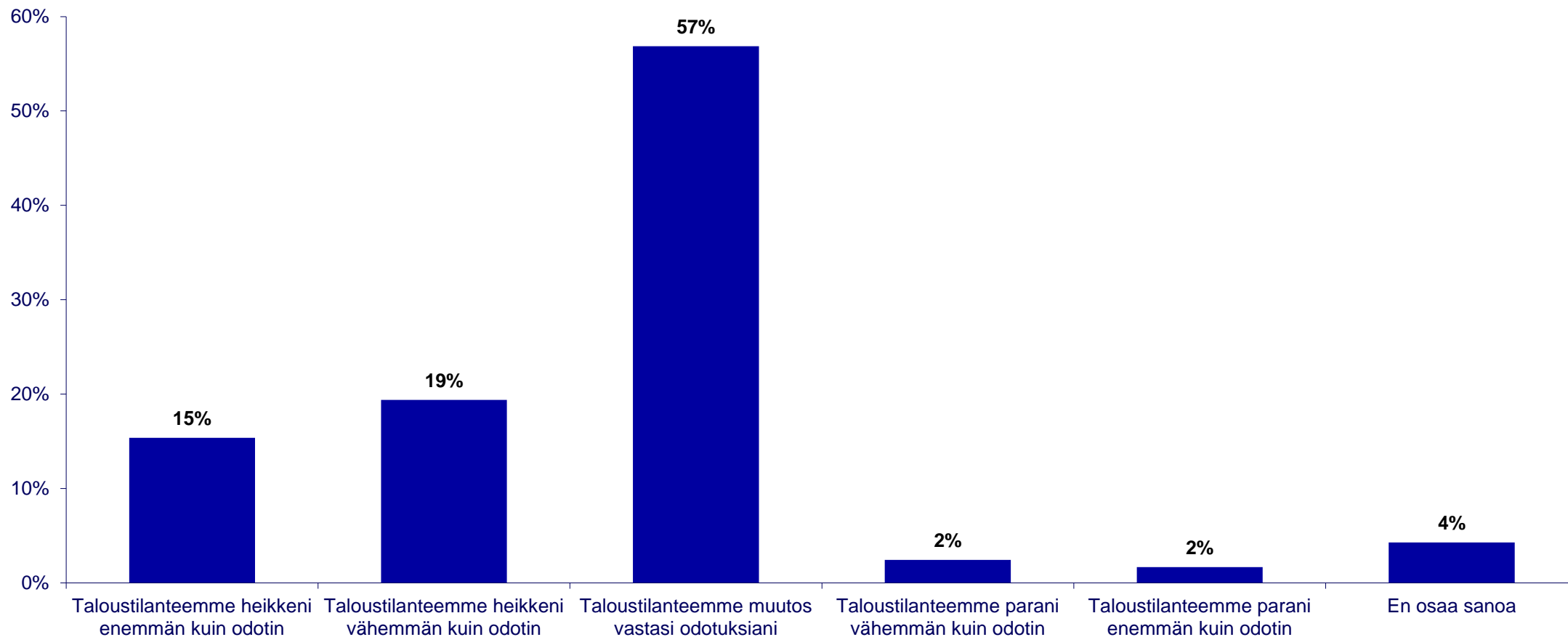
(Useamman lapsen perheissä vastaukset koskevat nuorinta lasta)

Lapsen syntymä on merkittävä muutos myös taloudellisesti

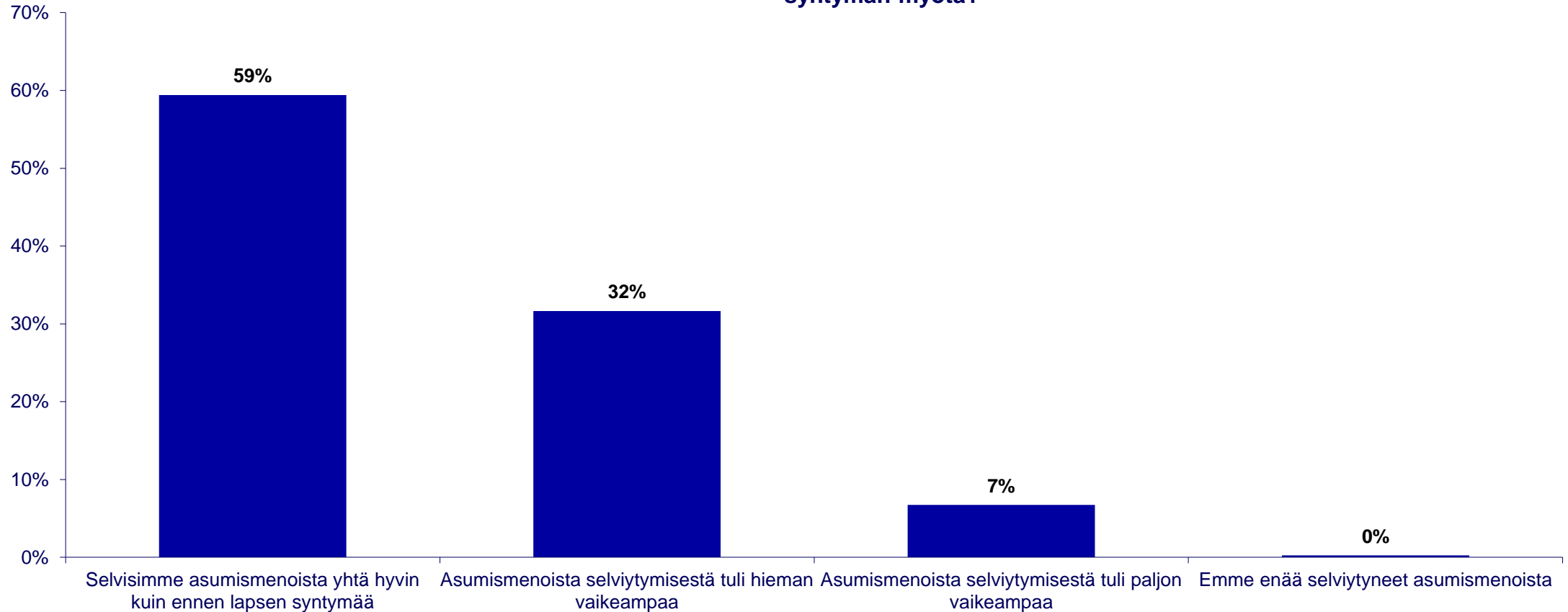
Vain joka kuudennella taloustilanne heikkeni odotuksia enemmän

Millainen oli kotitaloutenne taloudellisen tilanteen muutos lapsen syntymän myötä ennako-odotuksiisi verrattuna?

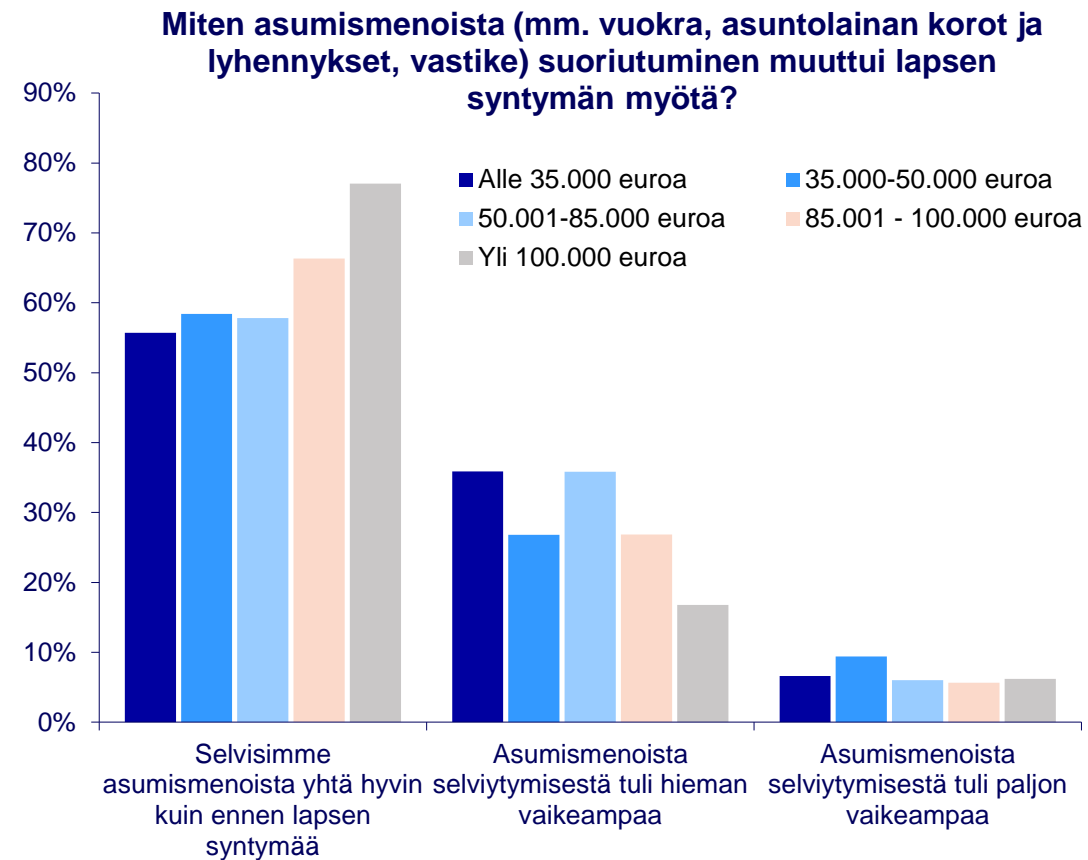
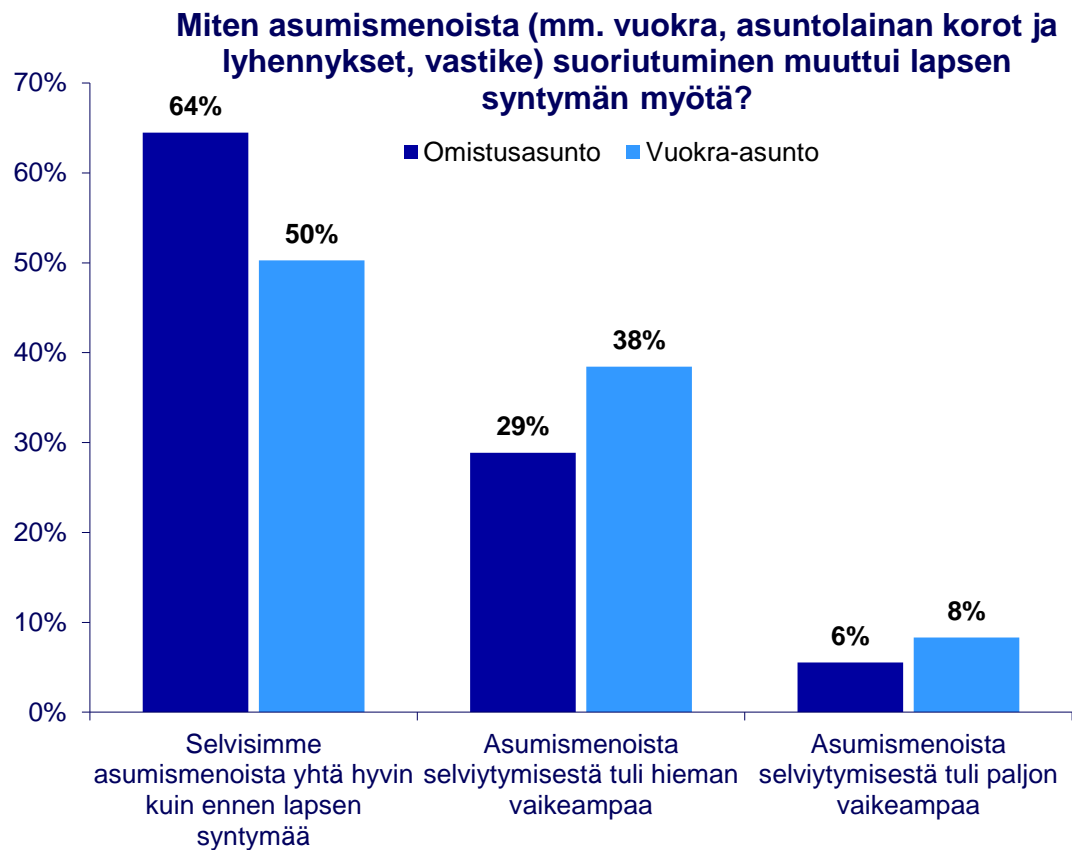

Lapsen syntymä vaikuttaa myös asumismenoista suoriutumiseen

Miten asumismenoista (mm. vuokra, asuntolainan korot ja lyhennykset, vastike) suoriutuminen muuttui lapsen syntymän myötä?

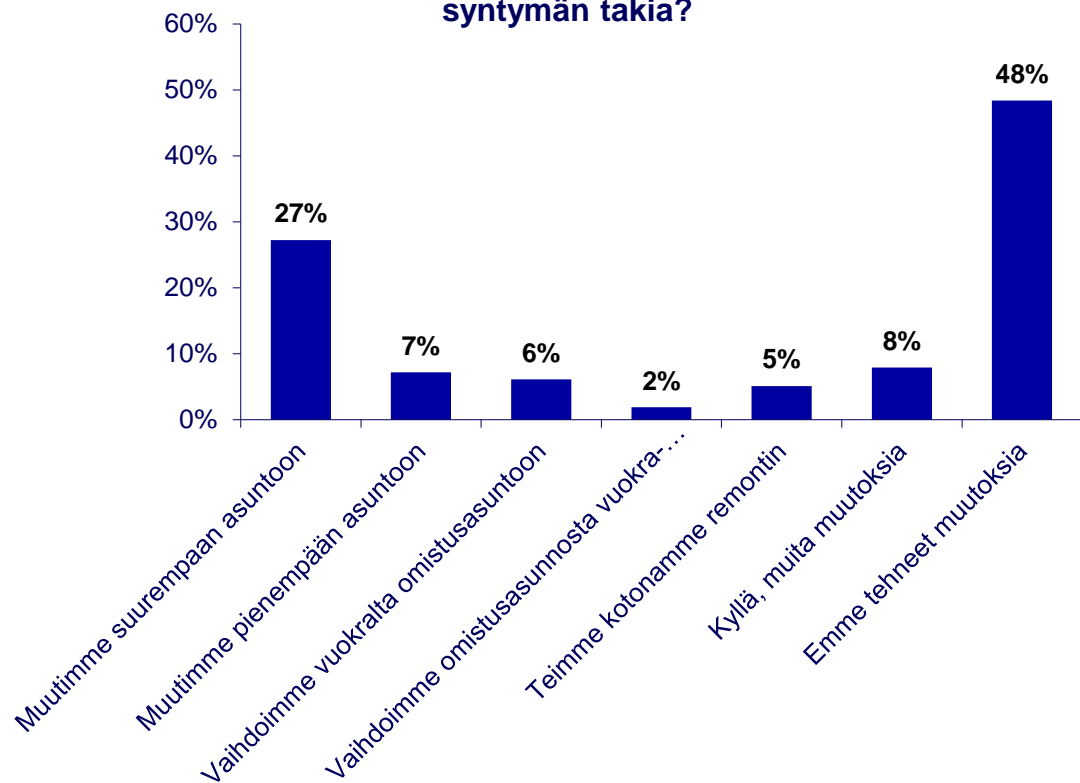

Lapsen syntymä vaikuttaa myös asumismenoista suoriutumiseen: omistusasujilla asumismenoista säästäminen on vuokra-asumista helpompaa

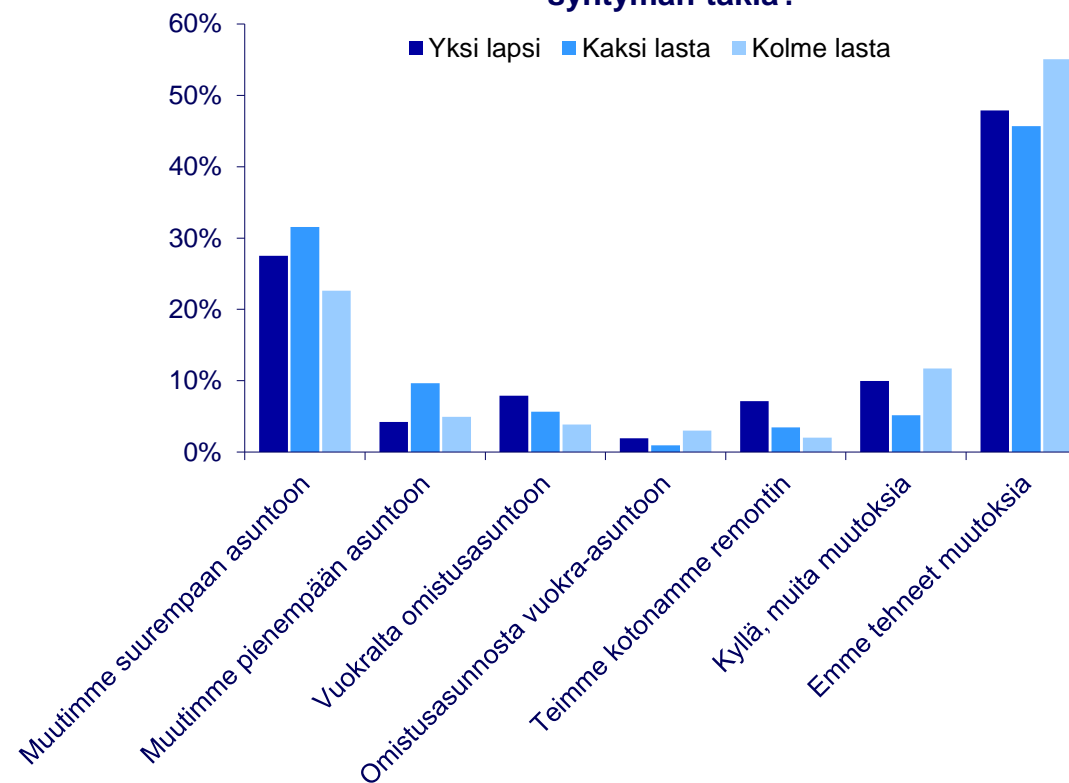

Useampi kuin joka neljäs muutti suurempaan asuntoon lapsen syntymän takia

Teittekö muutoksia asumistilanteeseenne lapsen syntymän takia?

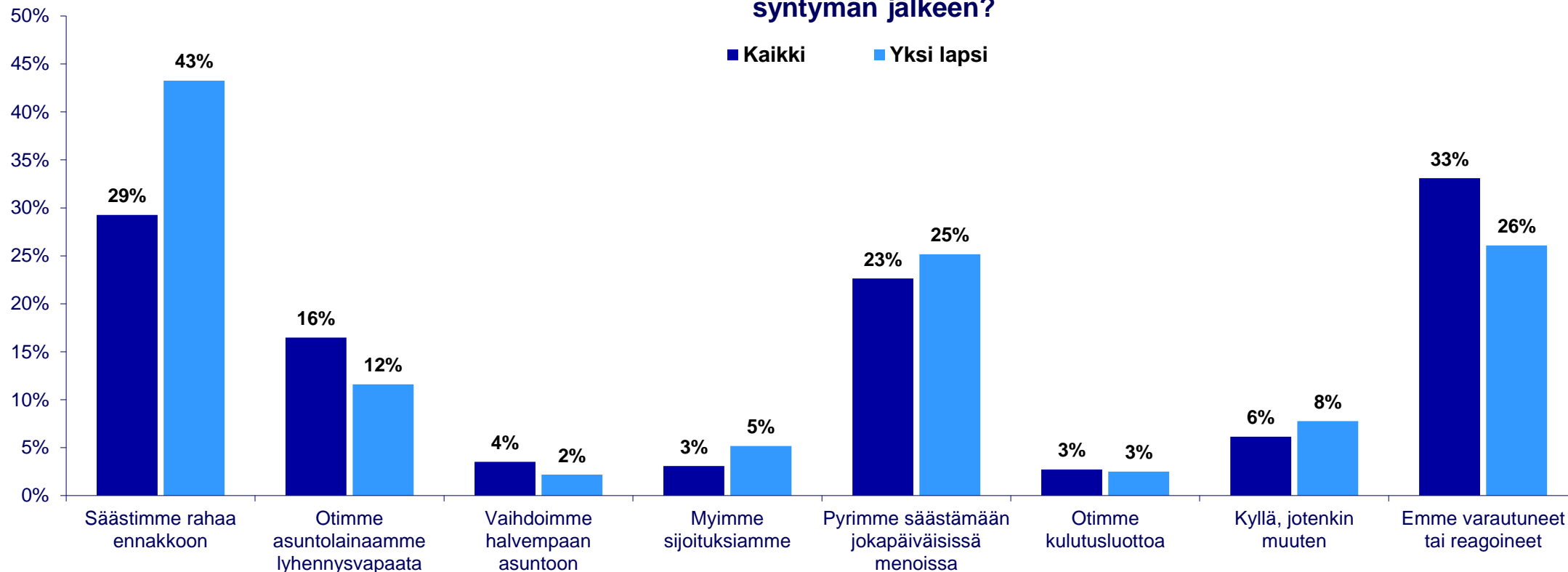

Teittekö muutoksia asumistilanteeseenne lapsen syntymän takia?

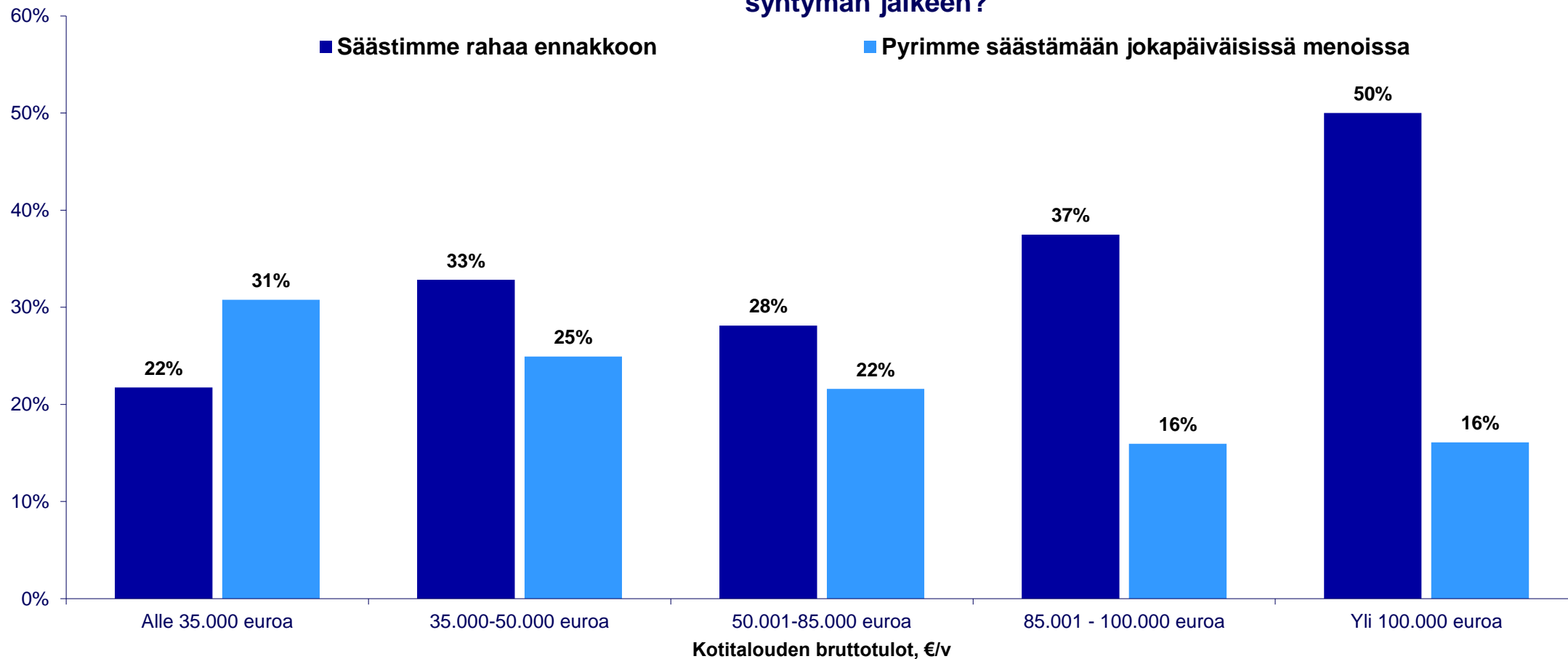
Lapsen syntymän taloudellisiin vaikutuksiin varaudutaan säästämällä, varsinkin ensimmäisen lapsen kohdalla

Varauduitteko lapsen syntymän taloudellisiin vaikutuksiin ennalta tai reagoitteko niihin lapsen syntymän jälkeen?

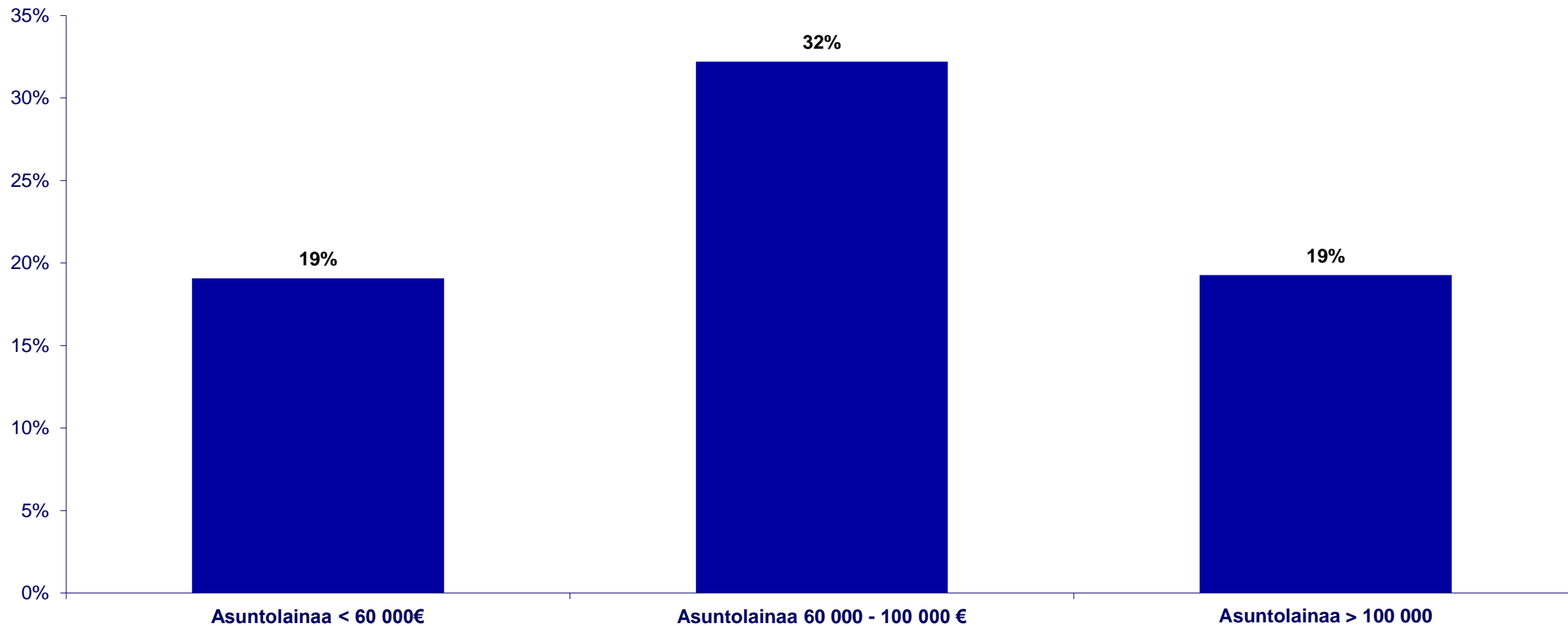
Kaikilla perheillä ei ole samankaltaisia mahdollisuuksia varautua

Varauduitteko lapsen syntymän taloudellisiin vaikutuksiin ennalta tai reagoitteko niihin lapsen syntymän jälkeen?

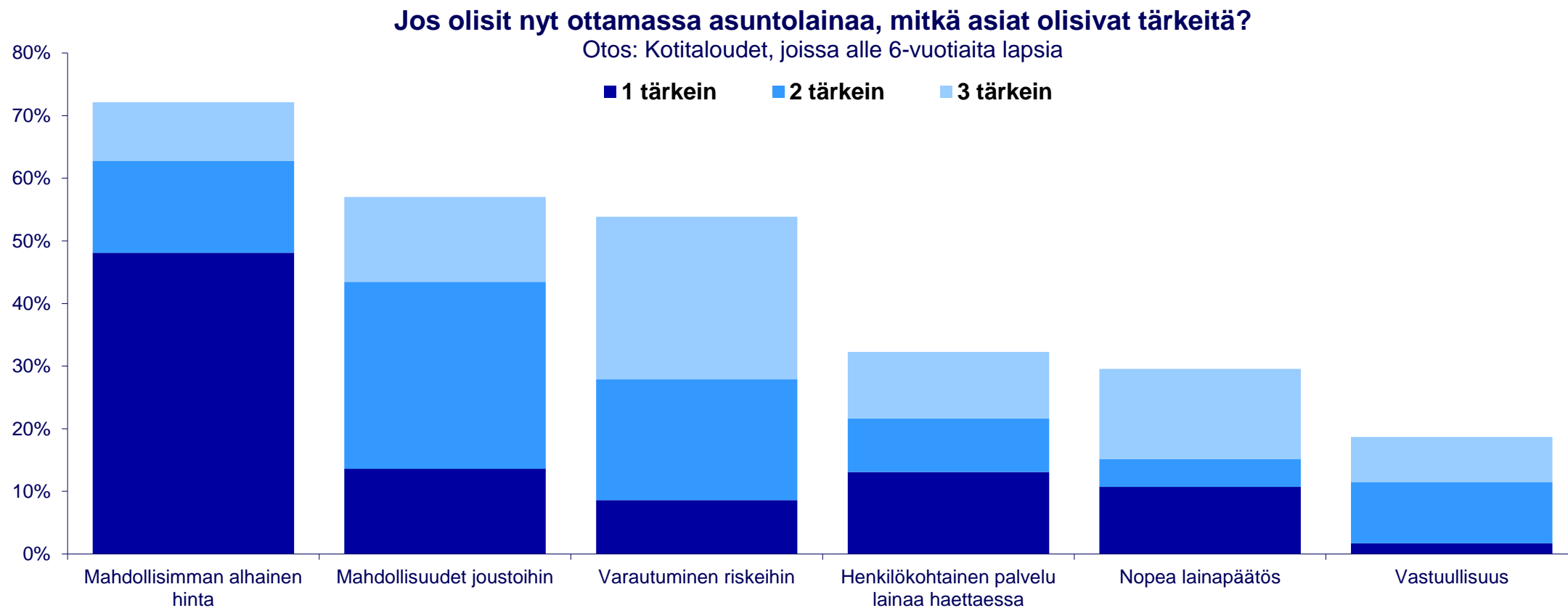

Joka neljäs asuntovelallinen otti lyhennysvapaata lapsen syntymän yhteydessä

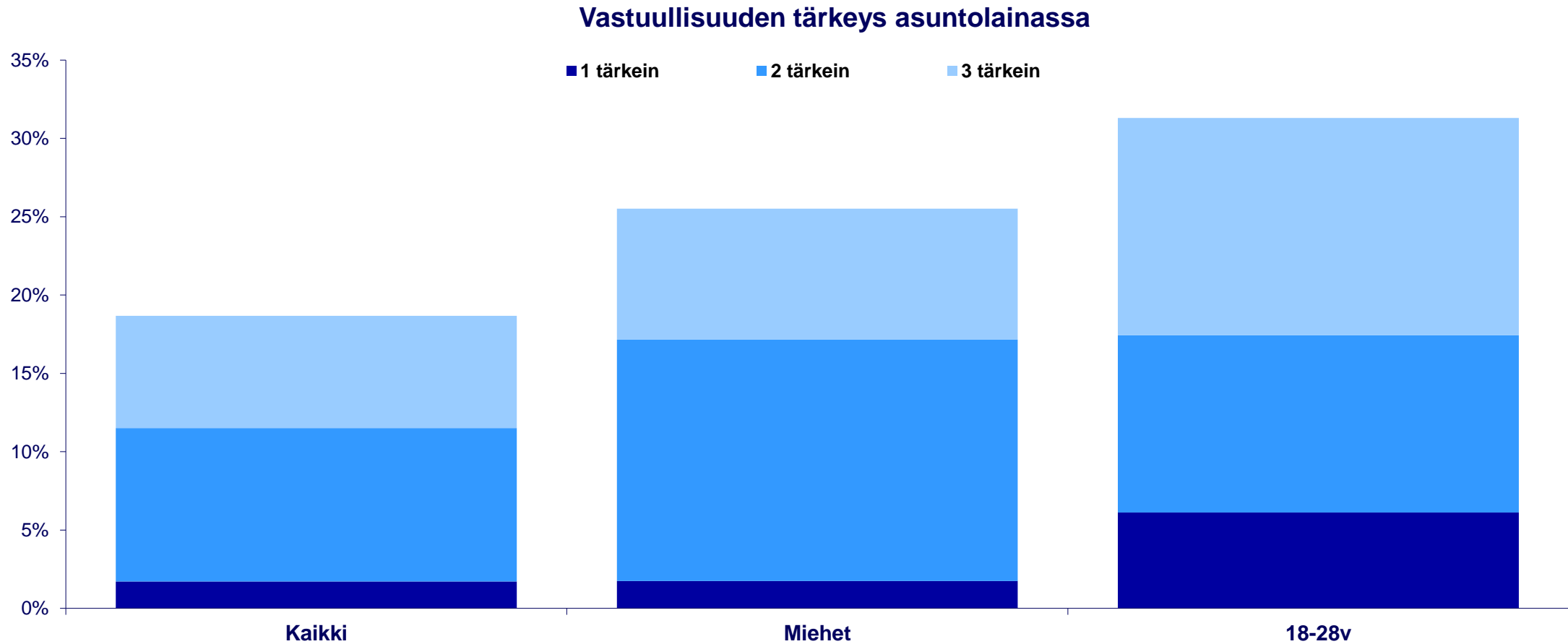
Lyhennysvapaata ottaneiden osuus asuntovelallisista lapsiperheistä (%)

Mitkä asiat ovat lapsiperheille tärkeitä asuntolainassa?

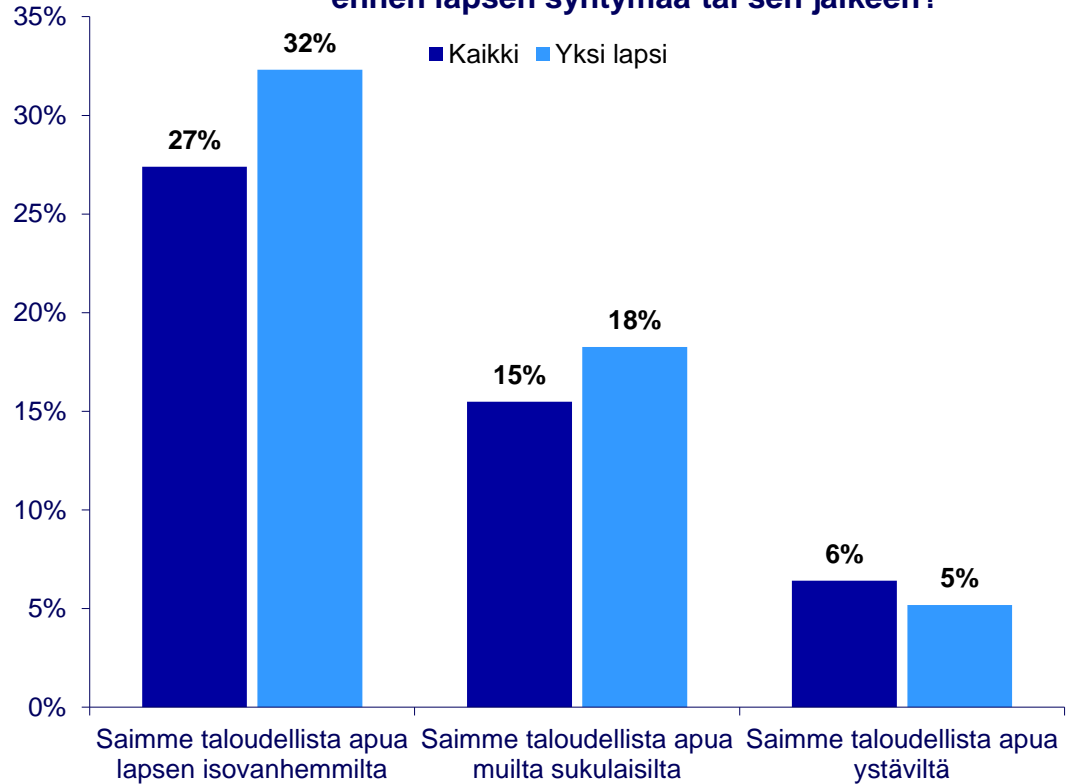

Vastuullisuus korostuu miesten ja nuorten vastauksissa

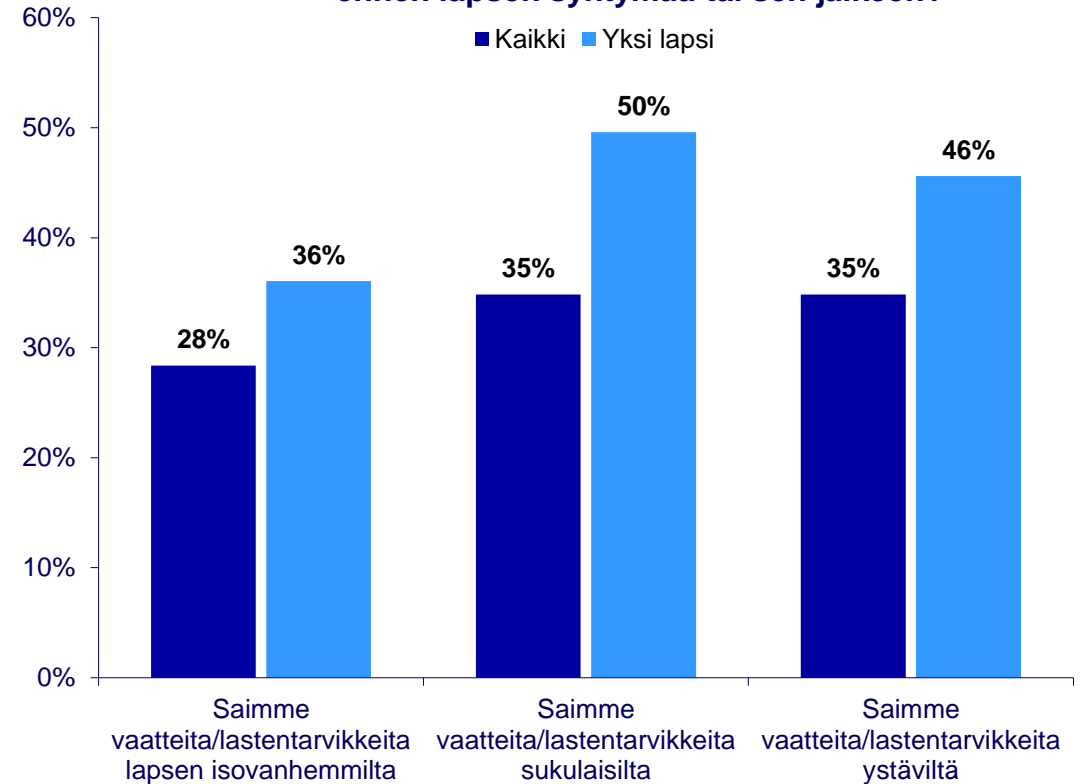

Sukulaiset ja ystävät auttavat lapsiperheitä

Saitteko sukulaisiltanne tai ystäviltänne taloudellista apua tai muuta apua (esim. lastenvaatteita tai lastentarvikkeita) ennen lapsen syntymää tai sen jälkeen?

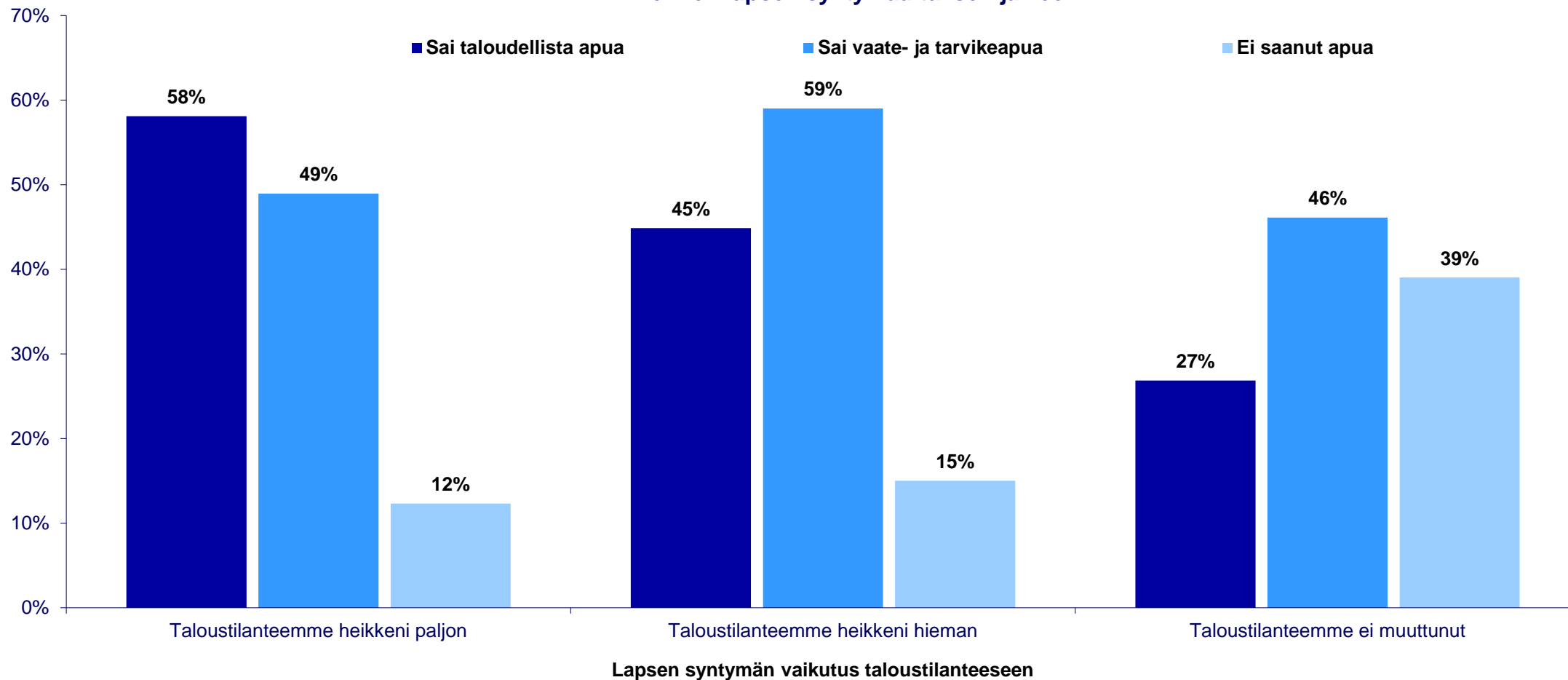

Saitteko sukulaisiltanne tai ystäviltänne taloudellista apua tai muuta apua (esim. lastenvaatteita tai lastentarvikkeita) ennen lapsen syntymää tai sen jälkeen?

Taloudellista apua saivat huomattavasti muita useammin ne, joiden taloustilanne heikkeni lapsen syntymän yhteydessä eniten

Saitteko sukulaisiltanne tai ystäviltänne taloudellista apua tai muuta apua (esim. lastenvaatteita tai lastentarvikkeita) ennen lapsen syntymää tai sen jälkeen?

Tiivistelmä Nordean lapsiperhekyselyn tuloksista

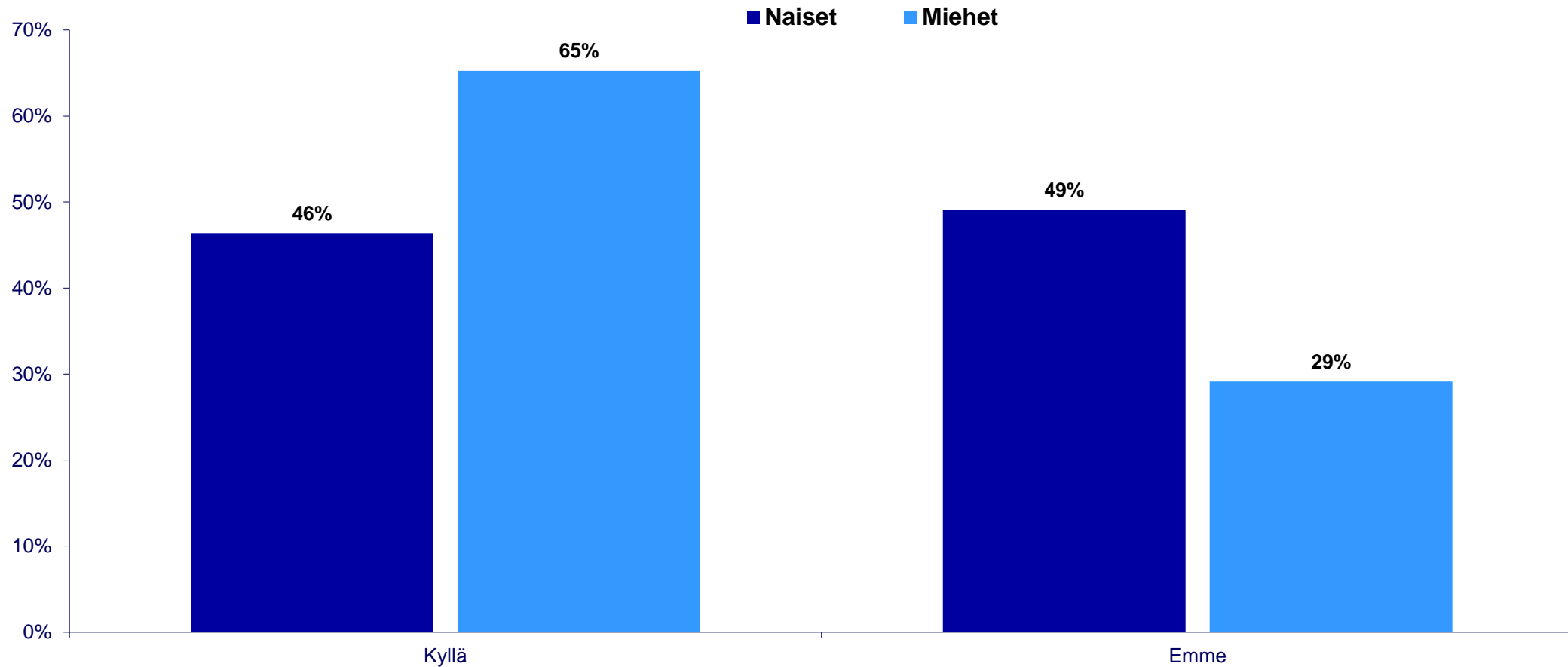
- Lapsen syntymällä on vaikutusta myös talouteen: tulot pienenevät ja menot kasvavat
- Puolet vastaajista ilmoitti että perheen taloustilanne heikkeni hieman lapsen syntymän myötä ja joka kymmenes koki että taloustilanne heikkeni paljon
- Perheet osaavat ennakoida taloustilanteen muutoksen: vain joka kuudennella taloustilanne heikkeni odotuksia enemmän
- Lapsen syntymä vaikuttaa myös asumismenoista suoriutumiseen: omistusasujilla asumismenoista säästäminen on vuokra-asumista helpompaa
- Joka neljäs asuntovelallinen otti lyhennysvapaata lapsen syntymän yhteydessä
- Useampi kuin joka neljäs muutti suurempaan asuntoon lapsen syntymän takia
- Sukulaisilta ja ystäviltä saadaan lapsen syntymän yhteydessä sekä taloudellista tukea että muuta tukea (esim. lastenvaatteita); kaikilla perheille ei kuitenkaan ole samanlaisia turvaverkkoja

Kyselyn Nordealle toteutti Kantar TNS. Kysely toteutettiin internetpaneelina helmikuussa 2019 ja siihen vastasi 502 suomalaista, jonka kotitaloudessa asuu alle 6-vuotiaita lapsia.

Perhevapaat, tasa-arvo ja talous

Perhevapaiden jakamisella on vaikutuksia myös perheen talouteen; osataanko niitä ennakoida?

Laskitteko, mitä vaikutuksia perhevapaiden jakamisen vaihtoehdoilla (esim. isyysvapaan pituus ja vanhempainvapaiden jakaminen) olisi taloustilanteeseenne?

Perhevapaat, tasa-arvo ja talous: onko pitkä isyysvapaa myös taloudellisesti kannattava?

- Isyysvapaa on enintään 54 arkipäivää (9 viikkoa), josta enintään 18 päivää voi pitää samaan aikaan äidin äitiys-/vanhempainvapaan aikana
- Vuonna 2015 lapsen saaneet isät pitivät vanhempain-/isyysvapaita keskimäärin 36 arkipäivää (~6 viikkoa)
- Joka neljäs (25 %) isä ei pitänyt isyys-/vanhempainvapaita ollenkaan ja joka kolmas (31 %) piti ainoastaan äidin kanssa samaan aikaan käytettäviä vapaita. Hyvin harva (5%) isä piti kaikki vapaat eri aikaan kuin äiti
- Yhden lapsen hoitajakso on Suomessa keskimäärin 20 kuukautta. Miten tämä jakso (ennen kuin lapsi siirtyy varhaiskasvatukseen) kannattaisi jakaa?

Onko perheillä taloudellisesti varaa pitkiin isyysvapaisiin, jos miehen palkka on suurempi?

Esimerkkilaskelma: perhevapaiden jakamisen vaikutus perheen taloustilanteeseen

- Yhden lapsen perhe
- Lapsi menee varhaiskasvatukseen 1v 7kk ikäisenä (~keskimääräinen ikä)
- Äiti on ollut kotona lapsen ensimmäisen vuoden äitiysvapaalla, vanhempainvapaalla ja kotihoidontuella
- Nyt perhe pohtii, miten jäljellä oleva 7kk perhevapaita jaetaan äidin ja isän kesken
- Isän palkka (3 500 €/kk) ja äidin palkka (2 900 €/kk) vastaavat keskimääräistä palkansaajaa

Vaihtoehdot:

1. Äiti on koko 7kk kotihoidontuella, isä ei pidä isyysvapaata (25 % *isistä*) tai on pitänyt vain äidin kanssa samaan aikaan käytettävät päivät (31 % *isistä*)
 2. Isä pitää 18 päivää isyysvapaata, loppuajan (6,4 kk) äiti on kotihoidontuella
 3. Isä pitää 36 päivää isyysvapaata, loppuajan (5,6 kk) äiti on kotihoidontuella
 4. Isä pitää 54 päivää isyysvapaata, loppuajan (4,9 kk) äiti on kotihoidontuella (5 % *isistä*)
- } (38 % *isistä*)

Perheen nettotulot eri vaihtoehtoissa (Äidin palkka 2900 €/kk, Isän palkka 3500 €/kk)

	1. Isyysvapaa 0 päivää	2. Isyysvapaa 18 päivää	3. Isyysvapaa 36 päivää	4. Isyysvapaa 54 päivää
Kotihoidontuki (€/v)	2 400 €	2 200 €	1 900 €	1 700 €
Äidin palkka (€/v)	14 500 €	16 400 €	18 400 €	20 500 €
Isyysraha (€/v)	0 €	1 600 €	3 300 €	4 900 €
Isän palkka (€/v)	42 000 €	39 800 €	37 200 €	34 700 €
Verot yht. (€/v)	14 000 €	14 000 €	14 200 €	14 400 €
Nettotulot (€/v)	44 900 €	45 900 €	46 700 €	47 400 €
Ero vaihtoehtoon 1 (€/v)	0 €	1 000 €	1 800 €	2 500 €

Perheen nettotulot eri vaihtoehtoissa (Äidin palkka 2900 €/kk, Isän palkka 5800 €/kk)

	1. Isyysvapaa 0 päivää	2. Isyysvapaa 18 päivää	3. Isyysvapaa 36 päivää	4. Isyysvapaa 54 päivää
Kotihoidontuki (€/v)	2 400 €	2 200 €	1 900 €	1 700 €
Äidin palkka (€/v)	14 500 €	16 400 €	18 400 €	20 500 €
Isyysraha (€/v)	0 €	2 200 €	4 400 €	6 600 €
Isän palkka (€/v)	69 600 €	65 900 €	61 700 €	57 500 €
Verot yht. (€/v)	27 400 €	26 900 €	26 500 €	26 100 €
Nettotulot (€/v)	59 100 €	59 700 €	60 000 €	60 200 €
Ero vaihtoehtoon 1 (€/v)	0 €	600 €	900 €	1 100 €

Perheen nettotulot eri vaihtoehtoissa (Äidin palkka 4600 €/kk, Isän palkka 3500 €/kk)

	1. Isyysvapaa 0 päivää	2. Isyysvapaa 18 päivää	3. Isyysvapaa 36 päivää	4. Isyysvapaa 54 päivää
Kotihoidontuki (€/v)	2 400 €	2 200 €	1 900 €	1 700 €
Äidin palkka (€/v)	23 000 €	25 900 €	29 300 €	32 600 €
Isyysraha (€/v)	0 €	1 600 €	3 300 €	4 900 €
Isän palkka (€/v)	42 000 €	39 800 €	37 200 €	34 700 €
Verot yht. (€/v)	16 900 €	17 600 €	18 200 €	19 100 €
Nettotulot (€/v)	50 500 €	51 900 €	53 400 €	54 700 €
Ero vaihtoehtoon 1 (€/v)	0 €	1 500 €	3 000 €	4 300 €

~~Onko perheillä taloudellisesti varaa pitkiin isyysvapaisiin?~~

Onko perheillä varaa jättää isyysvapaita pitämättä?

Nordea

Lisätietoja

Olli Kärkkäinen, Yksityistalouden ekonomisti

olli.karkkainen@nordea.com

Twitter: [@OlliKarkkainen](https://twitter.com/OlliKarkkainen)

